

Beslissingen nemen en moeilijke keuzes maken, daar draait het om in het stadsspel Dilemma 14/18 uitgewerkt door vzw Tumult. Jongeren kruipen in de leefwereld van vijf personages die tijdens de Eerste Wereldoorlog in en rond Sint-Niklaas wonen. Het Stadsarchief Sint-Niklaas zorgt voor de lokale invulling van de personages en stelt het spel ter beschikking aan (jeugd)verenigingen of scholen. De spelers staan voor levensechte dilemma's, verzamelen voedselbonnen en voeren groepsopdrachten uit. Zo redden ze hun leven in deze waanzinnige periode.

meer informatie en reservatie:

archief@sint-niklaas.be

of 03 778 33 83

Tine Van Landeghem

1. PEDAGOGISCHE DOELSTELLINGEN

Naast het speldoel, overleven in een waanzinnige periode, heeft Dilemma 14/18 heel wat achterliggende pedagogische doelstellingen.

- Dilemma 14/18 betreft jongeren op een speelse manier bij de herinnering van de Eerste Wereldoorlog.
- Jongeren ervaren dat bij een oorlog veel meer komt kijken dan alleen veldslagen tussen heldhaftige soldaten. Kinderen en jongeren leren over de impact van de Groote Oorlog op het dagelijkse leven in hun eigen gemeente.
- Jongeren voelen de waanzin van oorlog aan.
- Dilemma 14/18 laat jongeren kennismaken met verschillende stemmen (zie verder). Op die manier krijgen jongeren verschillende perspectieven op de bezetting.

Op deze manier werkt Dilemma 14/18 speels aan vredeseducatie. Indirect leren de jongeren immers complexe dilemma's inschatten, naar elkaars mening te luisteren en samen te werken.

2. SPEL IN HET KORT

Aantal deelnemers: 10 tot 25 spelers.

Leeftijd: 12 tot 16 jaar

Terrein: 5 locaties in de stad, op wandelafstand

Duur: 180 minuten

Aantal spelbegeleiders: 1 spelcoördinator en 5 begeleiders

3. VIJF LOKALE PERSONAGES

Petrus Vanacker

Petrus verhuist op zijn zevende samen met zijn ouders, vijf broers en vier zussen naar Sint-Niklaas. In de Tereckenmolenstraat (nu de Hertestraat) is vader Franciscus landbouwer. Petrus helpt mee op de boerderij en maakt samen met zijn broer Carolus klompen. Zijn twee oudste zussen zijn breisters. Petrus zal als soldaat van het Belgische leger meevechten aan het front. Dagelijks wordt er getreurd om makkers die het leven lieten in de loopgrachten. Petrus noteert zijn ervaringen en beschrijft nauwgezet de onoverkomelijke dilemma's waarvoor iedere soldaat staat.

Raphaël Waterschoot

Raphaël is de tweede zoon van stadsarchitect August Waterschoot en Leontien De Kreymer. Het tekenen zit hem in het bloed. Net als zijn oudere broer Leander volgt Raphaël lessen architectuur aan de academie. De jongens wonen samen met hun vijf broers en vier zussen in de Collegestraat. Als de oorlog uitbreekt is Raphaël 24 jaar. Hij verlangt naar een kans om met zijn Leonie een warm nest te bouwen. In augustus 1914 begint Raphaël met een dagboek. Op dat moment is hij, samen met Leander, lid van de burgerwacht. Zij moeten Sint-Niklaas bewaken en elke onrechtmatigheid melden. Verdreven uit eigen stad trekt de burgerwacht door Oost-Vlaanderen. In oktober 1914 wordt de burgerwacht opgeheven en staat Raphaël voor enkele belangrijke beslissingen.

Zuster Trees

Leonie Verhofstede doet op 22-jarige leeftijd haar intrede in het noviciaat van de Zusters Jozefienen in Sint-Niklaas. Vanaf dan zal ze als Zuster Theresia worden aangesproken, wat al snel wordt verkort tot Zuster Trees. Ze neemt de zorg voor de school op 't Moleken op zich en geeft les in de hoogste klas. Later zal ze de aankoop en verkoop van alle goederen voor de school en het klooster regelen. Bij het uitbreken van de oorlog zijn er nog maar twee zusters aanwezig in de gebouwen van de school, maar de bezetting heeft ook hier ingrijpende gevolgen.

Mathilde Vandermeulen

Mathilde, de jongste van de meisjes uit het gezin Vandermeulen-Burm uit de Passtraat, woont samen met haar man Karel Raes en hun drie kinderen in het café De Drie Haringen in de Parkstraat. De drang naar vrijheid en rechtvaardigheid doet het koppel beslissen zich in te zetten voor het ondergrondse verzet. Hun contactpersonen van de Inlichtingendienst stellen hun geregeld voor moeilijke keuzes die het verdere verloop van de oorlog mee kunnen bepalen. De constante dreiging om betrap te worden door de vijand vergt heel wat van het jonge gezin.

Augusta Quintelier

Augusta is 38 jaar oud als op 4 augustus 1914 het Duitse leger België binnenvalt. Zij woont op dat ogenblik in Hasselt waar zij als onderwijzeres lesgeeft. De vijand is plots heel dichtbij. Augusta aarzelt niet en vertrekt onmiddellijk naar het ouderlijke huis in Belsele. Haar bejaarde moeder en een oudere zus Renilde houden er samen een dorpswinkel. Ook haar broer Cyriel, priester-leraar aan de Normaalschool in Sint-Niklaas, is naar Belsele gekomen. Het duurt niet lang of ook in Belsele raken mensen in paniek. Overal in de omgeving denkt men Duitse soldaten gezien te hebben.